

A low-angle, upward-looking photograph of the underside of a bridge. The image shows a complex network of dark steel trusses and beams, creating a series of repeating triangular and rectangular patterns. The perspective is from directly below, looking up towards the sky. The lighting is dramatic, with strong shadows and highlights on the metal surfaces. At the bottom of the frame, a concrete pier with a cylindrical, ribbed section is visible, supporting the bridge structure. The foreground shows some dry, grassy terrain.

Masterplan

herbestemming boogbrug Vianen

Masterplan-herbestemming Boogbrug Vianen

Inhoud

proloog	6
1. nieuw aanwijzingsverzoek	10
2. themapark	16
3. gedenkbrug	22
4. Vredesbrug Vianen	28
epiloog	38

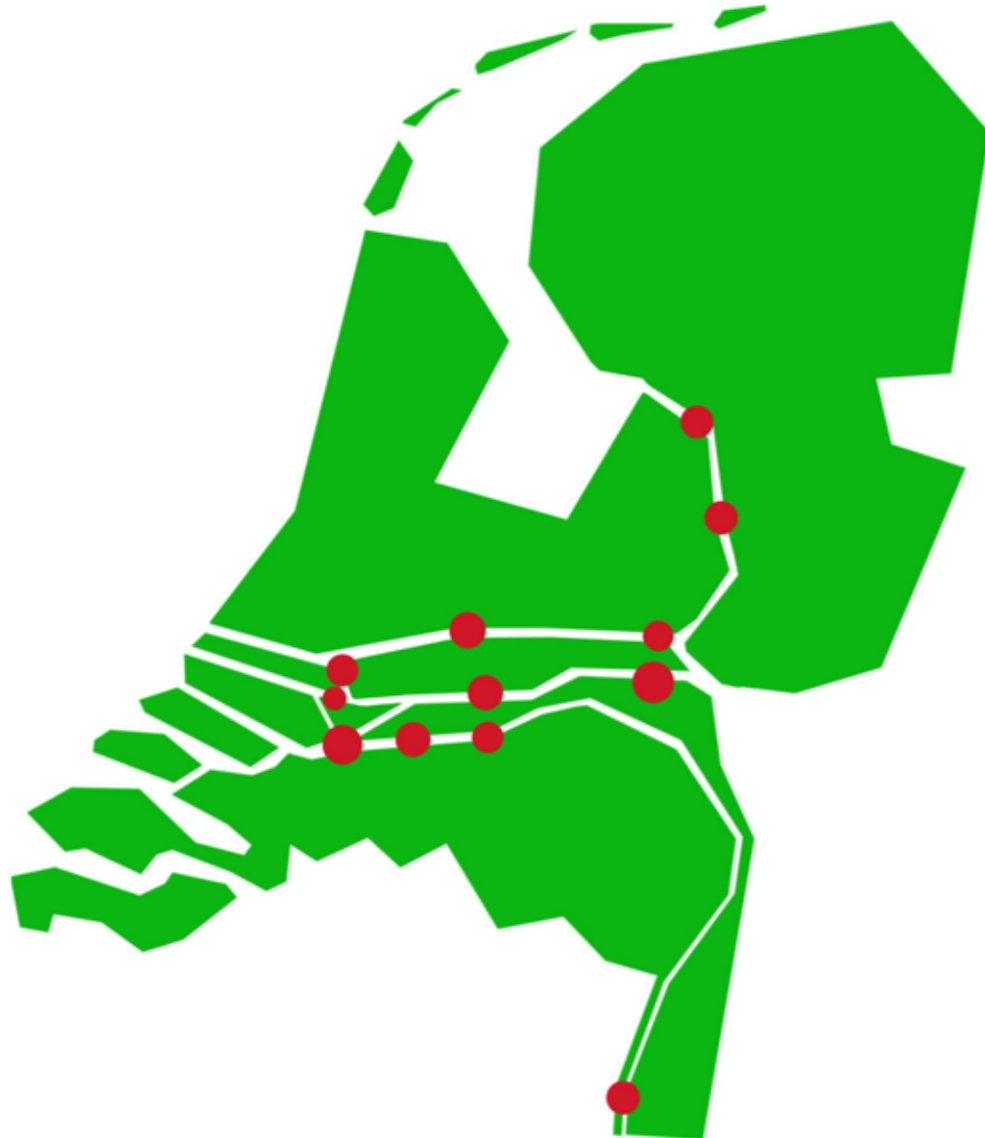
*‘Bouwhistorisch is de boogbrug bij Vianen
één van de belangrijkste bruggen in Nederland ...’*

(E. Delgorge 2013)

proloog

De 12 grote bruggen van het Rijkswegenplan 1927 symboliseren een Nederlands monument van de 20e eeuw.

In januari 2015 publiceerde Stichting Boogbrug Vianen (SBV) het inspiratiedocument **de Viaanse oversteek-kathedraal van staal** waarmee een begin werd gemaakt aan het herbestemmingsproces van de boogbrug bij Vianen.

Het document werd naar de organisatie Strasse des Friedens (D) gestuurd met het verzoek de brug op te nemen in de Europese beeldenroute hetgeen in juni werd gehonoreerd.

Voorts werd het inspiratiedocument door de burgemeesters van Vianen, Nieuwegein en IJsselstein met enthousiasme ontvangen. Zij zien de boogbrug als historisch landmark met symbolische verbinding tussen hun steden.

Op 26 februari 2015 werd het document overhandigd aan de directeur-generaal van Rijkswaterstaat (RWS), die belast is met het beheer van de brug. Het daarbij door hem verwoorde standpunt van RWS is als volgt samen te vatten:

1. De brug heeft zijn functie verloren. Voor onderhoud is geen budget. Zij dient dus gesloopt te worden.
2. De pijlers hebben historische betekenis vanwege de erin aanwezige waterlinie-kazematten en blijven voorlopig staan.
3. Indien de brug als monument aangewezen was zou RWS het beheer overeenkomstig die status gevoerd hebben.
4. Als een investeerder interesse zou hebben in behoud van de brug dan is er te praten over koopsom en onderhoudsplicht.

Masterplan-herbestemming boogbrug Vianen geeft een reactie op bovengenoemde standpunten maar is bovenal een voortzetting op en uitbreiding van het inspiratiedocument.

Allereerst wordt ingegaan op rechtvaardiging van een nieuw aanwijzingsverzoek tot rijksmonument. Daarna wordt het idee van het 'Themapark Nederlandse infrastructuur' (zie inspiratiedocument) verder uitgewerkt.

Voorts introduceert SBV 'de gedenkbrug': een duurzame bestemming waarmee de brug tot in lengte van dagen onderhouden kan worden.

Vervolgens wordt de context van de Strasse des Friedens en de toewijzing 'Vredesbrug Vianen' belicht. Tenslotte wordt bij de epiloog aan cultuurdragers gevraagd zich uit te spreken over het lot van de boogbrug!

Masterplan-herbestemming boogbrug Vianen is een integraal plan, gegrond op de 12 grote bruggen die gebouwd zijn in het kader van het 'Rijkswegenplan 1927' (zie inspiratiedocument).

Gezamenlijk vormen de 12 bruggen een monumentencomplex met specifieke thema's die de 20e eeuw tekenen:

- automobilititeit
- snel veranderende ruimte
- moderne vormgeving
- wereldoorlogen en crisisjaren
- wederopbouw
- vrede en welvaart

De 12 bruggen symboliseren tezamen een 'Nederlands monument van de 20e eeuw' waarvan de boogbrug bij Vianen het hart vormt.

edoch:

het hart jankt

de aankondiging van haar definitieve vernietiging is aanstonds

1. nieuw aanwijzingsverzoek

1. nieuw aanwijzingsverzoek

In 1999 deed SBV een verzoek tot aanwijzing rijksmonument voor de boogbrug bij Vianen nadat deze in het Monumenten Inventarisatie Project (MIP) op onjuiste feiten was beoordeeld. De minister van OCW besloot de boogbrug uiteindelijk niet als rijksmonument te selecteren (zie inspiratiedocument).

Er zijn niettemin voldoende redenen aan te voeren om de boogbrug als monument aan te wijzen. De schoonheid werd reeds in de jaren 30 geroemd en nieuwe inzichten tonen aan dat de boogbrug in het huidige tijdvak monumentwaardig is.

Geldende waarden zijn:

- de boogbrug is de eerste 'grote' boogbrug in de (Nederlandse) geschiedenis die voornamelijk uit plaatstaal gebouwd is
- de innovatieve constructievorm van de holle koker is kenmerkend voor de bouwgeschiedenis van de Nederlandse bruggen en de 12 bruggen in het bijzonder

- de boogbrug is een toonbeeld van samenhang van technologie en esthetiek
- de boogbrug bevat belangwekkende kazematten die in de monumentenaanvraag uit 1999, vanwege toenmalige onbekendheid, niet zijn meegewogen (de kazematten werden in 2007 door Stichting Menno van Coehoorn officieel bekend gemaakt)
- de boogbrug is door de aanwezigheid van de kazematten onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en daardoor genomineerd Werelderfgoed
- de boogbrug is na vernieling in WOII een toonbeeld van vroege wederopbouw
- de boogbrug is een landmark voor regio en snelweg

Aanwijzing tot rijksmonument is door nieuwe inzichten maatschappelijk gerechtvaardigd:

- de boogbrug kan worden hergebruikt voor langzaam verkeer
- de boogbrug is een markant kunstwerk en een belangrijk landmark in een eeuwenoud gebied waarin

verschillende infrastructurele werken liggen (zie p. 14) de boogbrug kan worden herbestemd als gedenkbrug met in de bogen ruimte voor een columbarium waardoor de brug exploitabel wordt en waarmee met de vrijkomende gelden het onderhoud bekostigd kan worden (zie p. 22)

- de boogbrug is d.d. 21 juni 2015 als 'Vredesbrug Vianen' in de beeldenroute StraÙe des Friedens opgenomen (zie p. 28)
- het draagvlak voor behoud van de boogbrug is de laatste jaren gegroeid: meerdere landelijke en regionale organisaties erkennen de unieke historische waarden van de boogbrug (vier organisaties hebben hun negatieve standpunten uit 1999 bijgesteld en zijn nu vóór behoud)
- de burgemeesters van Vianen, Nieuwegein en IJsselstein zien de boogbrug als verbindend landmark tussen hun steden.

Aanwijzing tot rijksmonument werkt stimulerend op het herbestemmingsproces en biedt vooruitzichten op

diverse subsidies en donaties van EU, rijk, provincie, gemeenten, erfgoedfondsen en particulieren.

SBV zal in september 2015 een nieuw aanwijzingsverzoek bij de minister van OCW indienen.

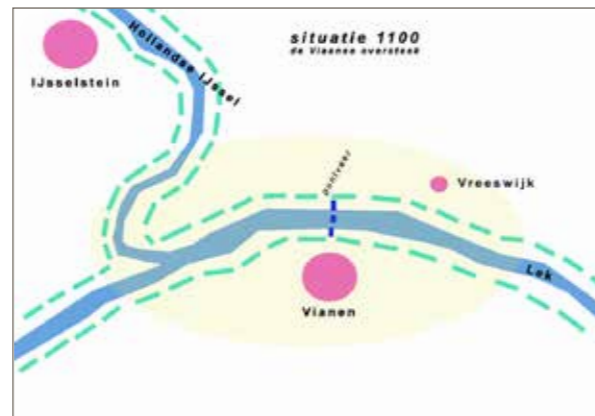
n.b.

In 2005 deed SBV een verzoek tot aanwijzing rijksmonument voor de John Frostbrug bij Arnhem nadat deze binnen het Monumenten Selectie Project (MSP) was afgewezen.

De minister van OCW honoreerde het verzoek uiteindelijk in 2010 waarmee een nieuw culturele ontwikkeling is aangetoond.

2. themapark

In het inspiratiedocument **de Viaanse oversteek-kathedraal van staal** werden 2 verschillende herbestemmingen geïntroduceerd: een 'wandelroute' en een 'themapark'.

Beide zijn echter complementair en kunnen als één herbestemmingsconcept worden voorgesteld. SBV wil om deze reden de wandelroute bij het themapark voegen en het themapark noemen 'de Viaanse oversteek'.

Het gebied van de Viaanse oversteek kent bijzondere historische infrastructurele ontwikkelingen. Hier werden in de 12e eeuw dijken opgeworpen om de groeiende vestingsteden IJsselstein en Vianen tegen overstromingen van Lek en Hollandse IJssel te beschermen. In 1285 werd ter bescherming van het achterland de Hollandse IJssel bij Klaphek afgedamd en werd de noordelijke dijk doorgetrokken. Deze dam had verstrekkende geografische en politieke gevolgen.

Utrecht verloor door de dam de directe verbinding met de Lek. Om deze reden werd de Vaartsche Rijn

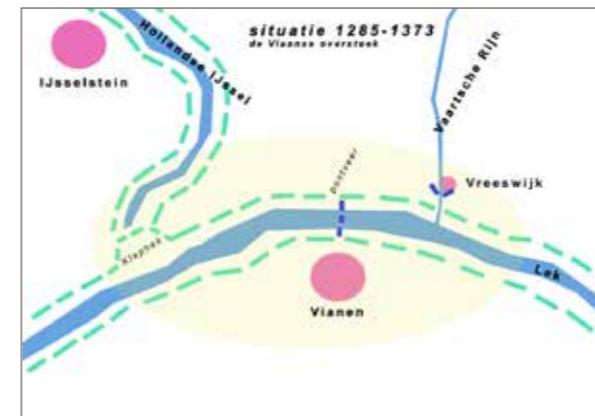
aangelegd, eeuwenlang de belangrijkste vaarroute van Nederland, met bij Vreeswijk een houten sluis (1373).

Eind 19e eeuw werd, voor de vaarroute Amsterdam-Gorinchem, het Merwedekanaal aangelegd waardoor bij Vreeswijk en Vianen een belangrijke kruising van waterwegen ontstond.

Het Merwedekanaal was al snel te beperkt en Amsterdam kreeg met het Amsterdam-Rijnkanaal in de jaren 30 een nieuwe verbinding naar de Waal met een aftakking (Lekkanaal) naar de Lek.

Vianen was ook de plaats waar met een pontveer sinds mensenheugenis de Lek kon worden overgestoken. Vanwege haar centrale ligging werd deze verbinding één van de belangrijkste in Nederland. Koning Willem I gaf in 1827 reeds opdracht om hier een vaste oeververbinding te maken.

Van 1840 tot 1936, bijna een eeuw lang, werd Vianen met Vreeswijk verbonden door een schipbrug.

Deze schipbrug verviel toen de boogbrug in 1936 werd opgesteld. Met de boogbrug ontstond er een 'Poort naar het Zuiden'. De boogbrug deed dienst tot 1999. Sindsdien is de gangbare overbrugging overgenomen door de Jan Blankenbrug.

Het gebied van de Viaanse oversteek is rijk aan rivieren, dijken, dammen, kanalen, sluisen, regionale wegen, bruggen, een snelweg en een in ere hersteld pontveer. Deze concentratie aan infrastructurele werken biedt een markant voorbeeld van de Nederlandse ruimtelijke ordening die internationaal geroemd wordt.

Het is opportuun om dit geconcentreerde landschap aan te wijzen als 'Themapark Nederlandse infrastructuur', vooral ook omdat hier een sterke recreatieve ontwikkeling gaande is.

IJssel

Hollandse

paviljoen
infocentrum

P

Bossenwaard

LEK

boogbrug

Mijnsherenwaard

P

recreatieplas
de Put

pontje

Pontwaard

P

Merwedekanaal

Merwedekanaal

Lekkanaal

Vianen centrum

recreatie

De laatste jaren wordt gewerkt aan het project Ruimte voor de Lek met als doel het toekomstige overstroomingsgevaar te verminderen. Bijkomend doel is het vergroten van de toegankelijkheid van uiterwaarden en rivier waarmee recreatie gestimuleerd wordt. Recreatieplas de Put (niet opgenomen maar wel grenzend aan het project) is decennialang een geliefd recreatiegebied en voorziet in een belangrijke behoefte.

Met Ruimte voor de Lek wordt het recreatiegebied sterk vergroot waarmee tevens de historische en educatieve betekenis van de Viaanse oversteek kan worden uitgedragen.

Het pontje (in 2002 opnieuw in de vaart genomen) biedt binnen dit kader een meerwaarde. Men beleeft de eeuwenoude overtocht over het water en men vergroot tevens het wandelgebied.

De recreatieve en historische beleving stijgt met name bij openstelling van de boogbrug. Een wandeling of fietstocht over deze brug levert spectaculaire uitzichten op het rivierenlandschap, de prachtige kathedraal van staal en de bijzondere onderkant van de Jan Blankenbrug.

Deze route biedt rust in schril contrast met de drukte op de Jan Blankenbrug waar het snelverkeer dicht langs wandelaars en fietsers raast en waar het fietspad gevaarlijk smal is.

paviljoen

Wanneer het gebied van de Viaanse oversteek als themapark wordt aangewezen dan is informatie over de geschiedenis van de Nederlandse en de plaatselijke infrastructuur onontkoombaar. Hiervoor kan een uniek paviljoen (infocentrum) worden gerealiseerd dat tevens ruimte biedt aan congressalen en een restaurant.

locatie

Ten noorden van de boogbrug ligt een verlaten viaduct van de voormalige A2. Deze locatie is buitengewoon geschikt voor een paviljoen. De grondlichamen kunnen hier worden afgegraven en de vrijkomende ruimten kunnen als zalen worden ingericht.

Bovenop het viaduct is ruimte voor een spraakmakend restaurant met dakterras.

Het idee om het viaduct als infrastructureel kunstwerk te hergebruiken heeft meerdere relaties met het themapark:

- het glazen geluidsscherm van de A2 kan in het restaurant worden geïntegreerd waardoor een directe verbinding met de snelweg ontstaat
- het grondvlak bestaande uit de asfaltlaag geeft een directe link met de oude A2
- door afgraving en herinrichting krijgt het viaduct een nieuwe beleving, met name wanneer bijvoorbeeld ramen in de wanden van het viaduct worden aangebracht
- de locatie biedt aantrekkelijke uitzichten op bruggen, dijken, uiterwaarden, rivier, Merwedekanaal, pontje en Vianen

Het paviljoen is goed bereikbaar. De ligging aan de A2 is voor de automobilist aantrekkelijk. De voormalige A2-afrit ten noorden van het viaduct is geschikt voor meer dan 200 parkeer- en carpoolplaatsen.

Openbaar vervoer (eindstation sneltram) is 15 minuten gaans.

Het paviljoen is levensvatbaar door: samenkomsten gedenkbrug, vredesbijeenkomsten, een spraakmakend restaurant met uitzicht op de diverse infrastructurele werken, exploitatie congressalen, vertrek en aankomstpunt voor wandelroutes in uiterwaarden, langs rivier en over de boogbrug.

SBV doet een oproep aan bestuurders en investeerders om deze exclusieve en duurzame uitdaging aan te gaan.

Bij realisatie themapark en paviljoen/infocentrum zijn de volgende instanties betrokken: Rijkswaterstaat, Waterschap Rivierenland, Waterschap De Stichtse Rijnlanden, Provincie Utrecht, Gemeenten Vianen, Nieuwegein, IJsselstein, Liniebureau Nieuwe Hollandse Waterlinie.

3. gedenkbrug

3. gedenkbrug

12.000 urnen levert per jaar € 1.200.000 op

De bogen van de brug bestaan uit holle kokers. In 2000 heeft SBV een plan ontwikkeld om de holle ruimten als columbarium te gebruiken. Toentertijd waren de grote uitvaartorganisaties verguld over dit plan. Na 15 jaar brengt SBV dit plan opnieuw tot leven.

Inmiddels zijn crematie, asverstrooiing en urnbijzetting algemeen geaccepteerde zaken en de verwachting is dat de huidige samenleving de symbolische betekenis van een gedenkbrug gaat omarmen. Steeds meer mensen kiezen tegenwoordig een gedenkwaardige plek om na het overlijden te worden herdacht. Bijzetting van een urn in een brug biedt een eerbiedwaardige toevoeging aan bestaande gedenkplaatsen.

Bijzetting op deze locatie boven een stromende rivier tussen hemel en aarde is exclusief en uniek in de wereld.

Dagelijks rijden 145.000 voertuigen over de vlakke Jan Blankenbrug. De inzittenden zien dan vanzelf de hoge historische bogen en ervaren de waardigheid van het columbarium.

Wanneer men vervolgens in de kathedraal van staal komt ontwaart men de schoonheid van de constructie en de natuurlijke herbestemming van de bogen.

De plaats van een urn kan door middel van coördinaten op een app worden weergegeven zodat nabestaanden de exacte locatie van de urnen kunnen traceren.

Het paviljoen/infocentrum, zoals voorgesteld op pagina 18 kan worden ingericht voor uitvaartdiensten en samenkomsten van nabestaanden.

kosten en baten

De boogbrug met columbarium is niet alleen innovatief in de begrafenis cultuur maar is ook een duurzame oplossing voor de onderhoudskosten van de brug.

Een gedenkbrug van dit formaat op deze locatie heeft nationale en internationale allure.

De bogen bieden plaats aan meer dan 12.000 urnen en SBV gaat er van uit dat een talentvolle organisatie een bezettingsgraad van 100 % kan halen (aantal crematies in 10 jaar: ± 860.000!).

De brug levert met een bezetting van 12.000 urnen en een jaarlijkse standaard huurprijs van € 100 per urnplaats totaal € 1,2 mln.

Rijkswaterstaat berekent de jaarlijkse onderhoudskosten van de brug op € 0,5 mln.

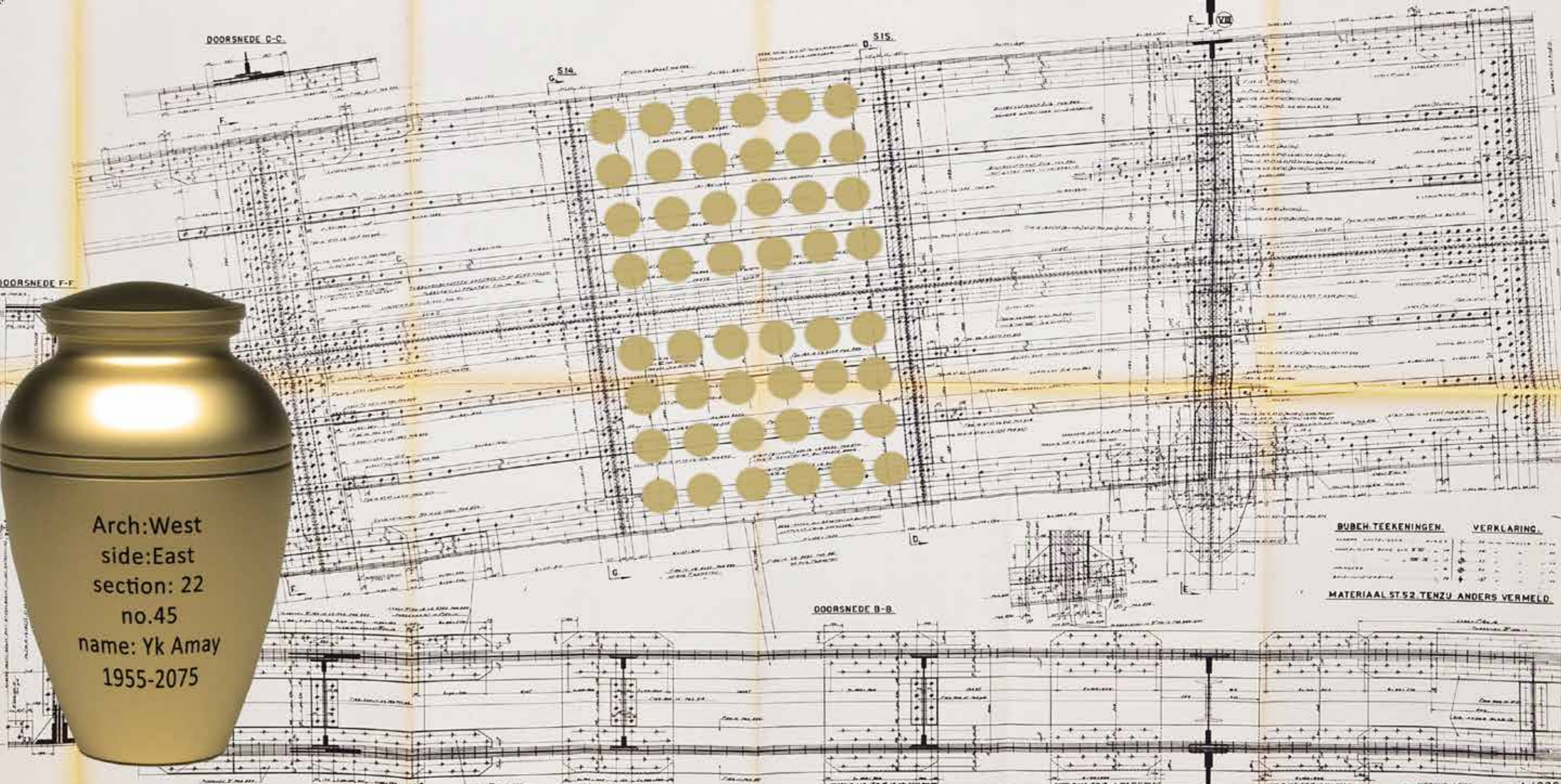
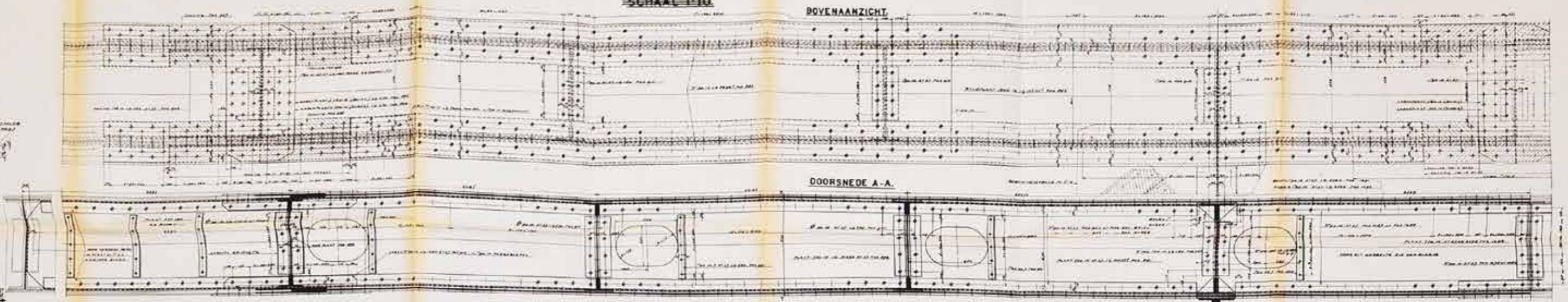
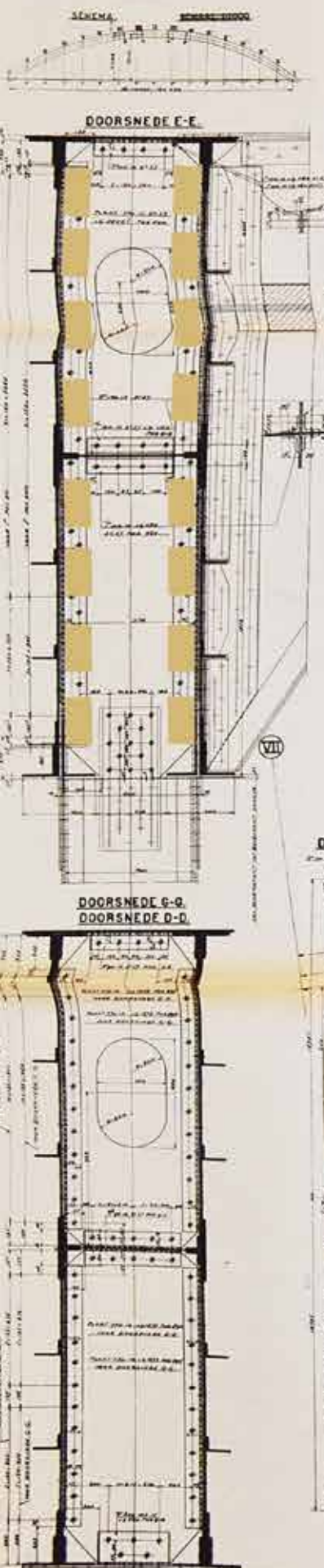
Ergo: een gedenkbrug levert voldoende baten om de brug als columbarium te exploiteren en te onderhouden.

SBV doet een oproep aan investeerders om deze exclusieve en duurzame uitdaging aan te gaan.

n.b.

De boogbrug is als Vredesbrug Vianen opgenomen in een beeldenroute (zie volgende bestemming). Deze speciale toekenning versterkt de waarde van een gedenkbrug.

Voorts versterkt een gedenkbrug de beleving van een vredesbrug.

Arch: West
side: East
section: 22
no.45
name: Yk Amay
1955-2075

BUBELTEKENINGEN	VERKLARING
...	...
...	...
...	...

MATERIAAL ST.52 TENZU ANDERS VERMELD.

4. Vredesbrug Vianen

De boogbrug bij Vianen is d.d. 21 juni 2015 als Vredesbrug Vianen opgenomen in de Europese beeldenroute StraÙe des Friedens en is hiermee de 8e grote vredesbrug in de wereld.

StraÙe des Friedens

Het project StraÙe des Friedens staat officieel bekend als Europäische SkulpturenstraÙe des Friedens en wordt vertaald als 'Road of Peace' of 'Weg van de Vrede'.

- StraÙe des Friedens is een beeldenroute met een lengte van 5500 km waarlangs 500 beelden staan.
- De 'vredes-verbinding' tussen Moskou en Kiev (momenteel zeer actueel) toont de kwetsbaarheid van de Europese vrede en de noodzaak om hieraan te blijven werken.
- In 2011 werd de documentairefilm *Das geht nur langsam*, over de ontwikkelingen van het project StraÙe des Friedens, in New York met twee prijzen bekroond.
- In de afgelopen decennia heeft StraÙe des Friedens diverse beelden-symposia in Duitsland, Polen, België, Frankrijk en Luxemburg mogelijk gemaakt.
- De boogbrug bij Vianen is het eerste infrastructuure kunstwerk binnen de StraÙe des Friedens.
- In 2007 ontving de organisatie StraÙe des Friedens vanuit het LEADER-project €260.000 EU-subsidie.
- StraÙe des Friedens is een netwerk, waarin alle partners verantwoordelijkheid dragen. Afhankelijk van het feit, welke projecten er op een bepaald moment doorgevoerd worden, is het niet nodig, dat alle partners altijd even actief zijn. Deze wisselende aandacht maakt dat het netwerk steeds in beweging is.
- De organisatie StraÙe des Friedens werkt aan een interactieve website (2015) waarop ook de individuele beelden met hun coördinaten te vinden zijn.

Europese identiteit

De oprichting van de Europese Unie (EU) is één van de belangrijkste ontwikkelingen in de moderne geschiedenis en één van de grootste sociale experimenten in de wereld.

"In verscheidenheid verenigd" is het motto van de EU. Het geeft aan dat de Europese eenwording een proces is van werken aan vrede en welvaart, dat gevoed wordt door de vele verschillende culturen, talen en tradities. De EU, ontstaan uit de Europese Economische Gemeenschap, bestaat thans uit 28 landen die een overkoepelende Europese wetgeving nastreven en waarvan 19 landen de euro als gezamenlijk betalingsmiddel gebruiken. Deze ontwikkelingen zorgen reeds 70 jaar voor stabiliteit en vrede in Europa.

De vereniging van de culturele verschillen typeert de identiteit van het werelddeel Europa. De organisatie StraÙe des Friedens maakt deze identiteit zichtbaar door middel van 'beelden' die reflecties geven op de Europese vrede. Zij werkt aan een Europees netwerk. Hierdoor ontstaat een sociaal cultureel bewustzijn dat de vele aspecten van de Europese identiteit respecteert en toont dat vrede een grondbeginsel van de EU is.

Vredesbrug Vianen

Met de toewijzing 'vredesbrug' worden met name de kazematten tot leven gebracht en de vernielingen van de brug in WOII een blijvende herinnering.

In de wereld liggen nog zeven andere grote vredesbruggen: Tbilisi, Georgië; Willebroek, België; Londonderry, Noord Ierland; Ulaanbaatar, Mongolië; Buffalo, US; Calgary, Canada; Suezkanaal, Egypte. SBV wil de acht vredesbruggen digitaal met elkaar verbinden waardoor een mondiaal vredesnetwerk ontstaat. Vanwege het mondiale vredesaspect zijn naast de ministeries van Infrastructuur & Milieu en OCW ook de ministeries van Buitenlandse Zaken en Defensie betrokken bij het bestaansrecht van Vredesbrug Vianen.

De boogbrug is een geschikt object voor vredesbijeenkomsten. Het paviljoen/infocentrum zoals voorgesteld op pagina 18 kan hierbij ondersteunend zijn.

De toewijzing 'vredesbrug' is een aanwinst voor de wereld, Europa, Nederland, provincie Utrecht en de steden Vianen, Nieuwegein en IJsselstein.

Vredesbrug Vianen

Sankt Wendel, d. 21 juni 2015

Vanuit de Duitse deelstaat Saarland, grenzend aan Luxemburg en Frankrijk, wordt sinds 1979 gewerkt aan het project "Europäische Skulpturenstraße des Friedens", een 5500 km lange beeldenroute van Moskou naar Normandië (4000 km) en van Amsterdam naar de Pyreneeën (1500 km). Het oorspronkelijke idee van dit vredesproject komt van Otto Freundlich (een in WOII vermoorde kunstenaar en filosoof) en ontwikkelde zich tot zijn huidige vorm door toedoen van de Duitse beeldhouwer Leo Kornbrust. Inmiddels staan er langs de twee trajecten meer dan 500 beelden. Bovendien inspireert het project diverse andere kunstmanifestaties en vredesinitiatieven in heel Europa.

De betekenis van het woord "beelden" is vergeleken met vroeger veel ruimer geworden. Bij de Skulpturenstraße des Friedens gaat het óók om installaties, land-art, performances en zelfs gebouwen, dus bijvoorbeeld ook om bruggen.

Het bestuur van de organisatie "StraÙe des Friedens" (gevestigd in Sankt Wendel, Saarland) heeft, naar aanleiding van een verzoek van Stichting Boogbrug Vianen in januari 2015, besloten de boogbrug bij Vianen als "Vredesbrug Vianen" in de route op te nemen. De organisatie beschouwt de boogbrug als metafoer bij uitstek voor "vredesverbindingen". Dat de brug in WOII vernield werd, geeft haar als "vredesbrug" bovendien bijzondere betekenis. Het feit dat de brug (eigenlijk) een monument is en als bouwwerk een stukje Nederlandse geschiedenis weerspiegelt, verleent voor het Nederlandse gedeelte van de beeldenroute duidelijk meerwaarde.

Overigens bieden de kazematten een uniek decor voor informatieve tentoonstellingen en andere (tijdelijke) acties die in het kader van de Europese eenwording en vrede geïnitieerd kunnen worden, mede door de organisatie StraÙe des Friedens. De rol die particulieren en non-profit organisaties op dit gebied spelen (tegenover initiatieven van de overheid) is de laatste jaren steeds belangrijker geworden en die trend zal zich in de toekomst alleen maar versterken.

Cornelieke Lagerwaard
voorzitter Verein Strasse des Friedens
directeur Museum Sankt Wendel

Verein StraÙe des Friedens – StraÙe der Skulpturen in Europa – Otto Freundlich Gesellschaft e.V.
Geschäftsstelleleiterin: Frau Kerstin Sommer; Anschrift: Werschweilerstraße 14 D - 66606 St. Wendel.
Tel./Fax: +49 (0) 6851 8060808; Email: mail@strasse-des-friedens.de
Spendenkonto: Kreissparkasse St. Wendel, IBAN: DE81 5925 1020 0000 0100 90, BIC: SALADE51WND
Schirmherrschaft: Ministerium für Bildung und Kultur des Saarlandes

boogbrug uit de Lek getakeld na vernieling in WOII

Straße des Friedens

(Europese beeldenroute)

- partners
- partners in progress

organisatie: Verein Strasse des Friedens 2013
iconografie: www. Monument of Mankind.org
foto: wijnen.vansijl

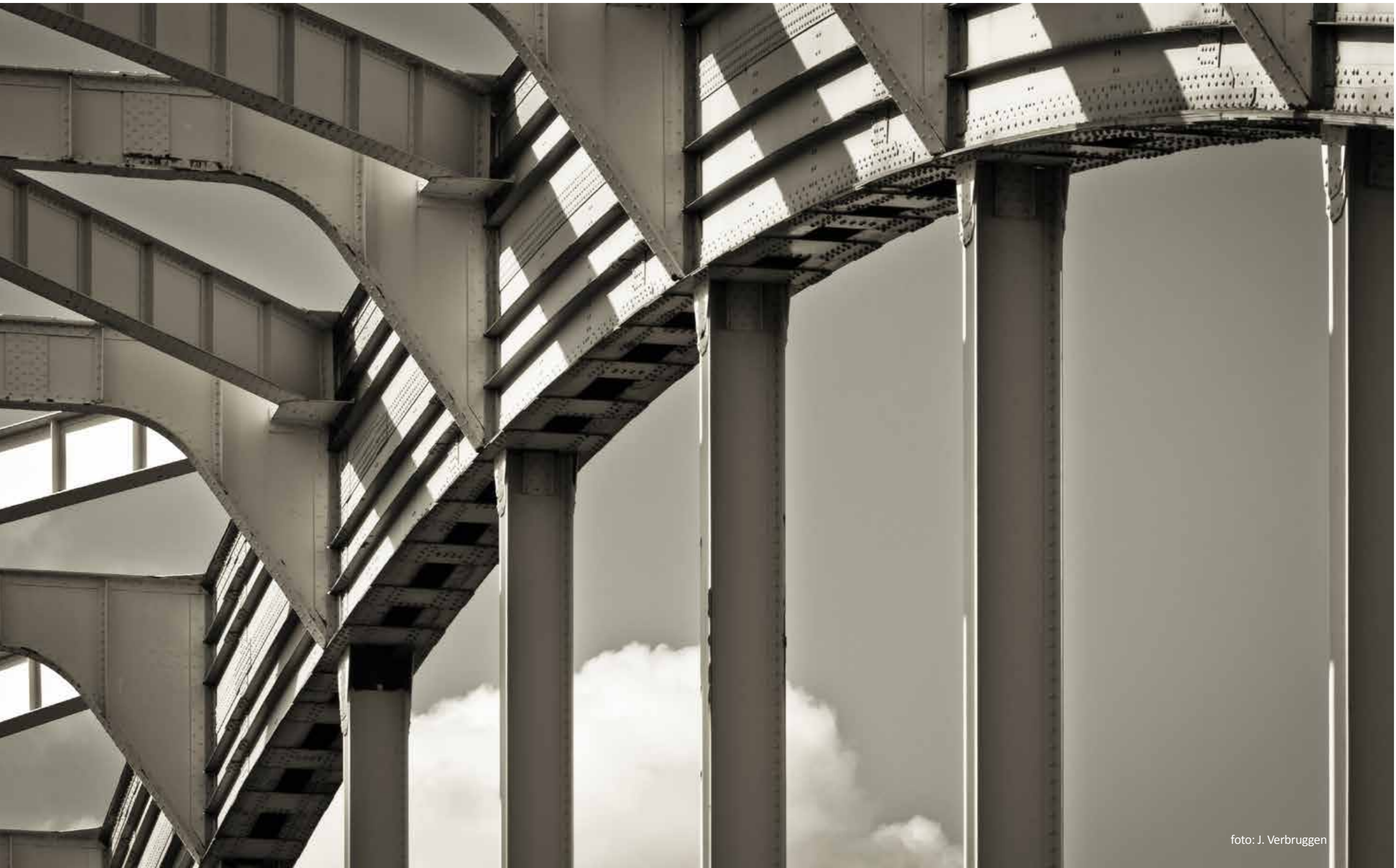

foto: J. Verbruggen

epiloog

In de 19e eeuw werd het 'spoor' hét nieuwe vervoermiddel. In Nederland moesten hiervoor 27 spoorbruggen gebouwd worden. Deze bruggen gaven de Nederlandse ingenieurs wereldwijde faam want grote overspanningen op slappe grond bouwen was een bijzondere kunde. Zo werd de brug bij Culemborg bekend als de grootste spoorbrug in de wereld.

In de 20e eeuw werd autorijden de belangrijkste vorm van massamobiliteit. Voor deze nieuwe ontwikkeling werd in Nederland in 1927 het Rijkswegenplan aangenomen: nieuwe wegen werden aangelegd, oude wegen verbeterd en over de grote rivieren moesten 12 nieuwe bruggen worden gebouwd. De bruggenkennis uit de 19e eeuw werd afgestoft en een team van enthousiaste ingenieurs ontwikkelde binnen enkele jaren een vooruitstrevende bouwtechniek waarmee zij de grootste overspanning in Europa (brug bij Nijmegen) bouwden. Maar ook verenigden zij schoonheid en technologie met als beste voorbeeld de brug bij Vianen waar de plaatstalen boogconstructie een geroemde moderne vorm kreeg.

In tegenstelling tot de 27 stalen spoorbruggen, die bijna allen in het buitenland waren gefabriceerd, werden de 12

stalen autobridgen geheel in eigen land vervaardigd. Hiermee gaf Nederland een krachtige impuls aan de nationale staalverwerkende industrie en werkgelegenheid.

De vernielingen van 11 van de 12 grote autobridgen in WOII illustreren een dieptepunt in de 20e eeuw.

Het voorspoedige naoorlogse herstel van deze bruggen o.l.v. ir. Willem Harmsen, die overigens ook de leiding had gehad over de bouw van het ensemble (zie inspiratiedocument), toont de veerkracht van de wederopbouw en de bijzondere positie van Harmsen in de Nederlandse geschiedenis.

Gezamenlijk staan de 12 bruggen voor welvaart en vrede en symboliseren zij de 20e eeuw van Nederland.

De directie Rijkswaterstaat Midden-Nederland heeft echter te kennen gegeven dat sloop van de boogbrug bij Vianen onvermijdelijk is.

bruggenbewustzijn

Stichting Boogbrug Vianen werkt sinds 1998 aan de ontwikkeling van een nationaal bruggen-bewustzijn. Vele organisaties en instellingen worden door dit bewustzijn enthousiast en spreken zich onder meer uit vóór behoud van de boogbrug bij Vianen.

Met **Masterplan-herbestemming boogbrug Vianen** doet SBV een oproep aan cultuurdragers en media zich over het behoud van één van de belangrijkste bruggen van Nederland uit te spreken en zich in te spannen voor herbestemming!

SBV ontvangt graag uw reactie via:

Stichting Boogbrug Vianen
Walkade 15
3401 DR IJsselstein

info@stichting-boogbrug-vianen.nl

- 1/50 Koning der Nederlanden
- 2/50 Minister van Infrastructuur en Milieu
- 3/50 Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- 4/50 Minister van Defensie
- 5/50 Minister van Buitenlandse Zaken
- 6/50 Eerste vicevoorzitter Europese Commissie
- 7/50 Commisaris van de Koning provincie Utrecht
- 8/50 Directeur-generaal Rijkswaterstaat
- 9/50 Directeur Rijksdienst Cultureel Erfgoed
- 10/50 Directeur Liniebureau Nieuwe Hollandse Waterlinie
- 11/50 Dijkgraaf Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
- 12/50 Dijkgraaf Waterschap Rivierenland
- 13/50 Burgemeester gemeente Vianen
- 14/50 Burgemeester gemeente Nieuwegein
- 15/50 Burgemeester gemeente IJsselstein
- 16/50 Voorzitter Verein Strasse des Friedens
- 17/50 Voorzitter Nederlandse Bruggen Stichting

de **Viaanse oversteek-kathedraal van staal** en **Masterplan-herbestemming boogbrug Vianen**
staan gezamenlijk in de stalen standaard EEUW20
oplage 50

uitgave: Masterplan-herbestemming boogbrug Vianen
Stichting Boogbrug Vianen augustus 2015
<http://www.stichting-boogbrug-vianen.nl>

druk: Libertas Utrecht oplage 144

dank: Anke Schuijlenburg Bart Rietveld Bert Murk Corien Alsbach Edith Verboom Henk Wijnen Tjebbe Visser

isbn: 978-90-75447-10-1